

[Fotony]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 5. 4. 1998

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 5. 4. 1998

[Fotony]

Fyzika nám popíše, jak fotony slunečního světla dopadají na všechny předměty (samozřejmě náhodně), jak některé fotony jsou zachyceny povrchem věcí (a opět v jiné podobě vyzářeny) nebo jak se od některých ploch odrážejí, některými předměty pronikají atd. A to všechno náhodně. Fyzika nepočítá s tím, že každý foton není jen tím, co lze o něm říci (třeba ideálně popsat), nýbrž že zároveň nese informaci, která v něm není obsažena ani na něm není vidět. Některé fotony pak dopadnou (opět naprosto náhodně) na sítnici našeho oka a tam se stanou podnětem jakéhosi vzruchu v buňkách, a ten vzruch je potom po jistých úpravách šířen postupně dál a dál, až (způsobem, který zatím neznáme a kterému dost nerozumíme) nakonec máme dojem, že něco vidíme (např. rostlinu, strom, zvíře, dům, člověka). Pro naše vidění je tedy každý foton něčím víc, než čím je, tj. je interpretována ona informace, která v něm ani na něm není obsažena. Ta interpretace se proto týká (a musí týkat) nikoli jednoho izolovaného fotonu (a dokonce nejen velkého množství fotonů, které se dostanou na naši sítnici, ale ještě mnoha dalších podnětů, o kterých „nás“ informují ještě jiné smysly než zrak), ale něčeho, co fyzika považuje za pouhou „nahodilost“, tj. nahodilou skrumáž, nahodilý výskyt fotonů nejrozmanitějšího původu právě na sítnici našeho oka. A my z „prosté“ zkušenosti víme, že na základě nějaké zatím neproniknuté organizace, restrukturalace a před-vědomé interpretace oné udánlivé nahodilosti můžeme vidět, a to ne jen v záblescích, ale kontinuálně. A vidíme „skutečnosti“, které dávají právě i v širších kontextech smysl: veverka šplhá po stromech a loupe šišky, aby se dostala k semínkům; kočka chytá myši, ale nežere je, protože dostává lepší potravu od hospodyně, které ulovené myši nosí jakoby na ukázkou. Necháme-li stranou, že kočku můžeme také pohladit nebo že nás může škrábnout, a zůstaneme-li jako pouzí pozorovatelé jen u zrakových vjemů, je zřejmé, že interpretace, založená na fotonech dopadajících na naši sítnici, není pouhou iluzí, snem, vybájeným dějem, ale že dává celkový smysl, a to jak sama jako celek, tak i v širším celku našich zkušeností s okolím a vůbec se světem. Odtud také název pro smyslové orgány: jmenujeme je „smysly“, protože to jsou lovci „smyslu“ resp. nejrůznějších druhů „smyslu“.

(Praha, 980405-1.)